

Husitská teologická fakulta

Univerzity Karlovy

Státní závěrečná zkouška (magisterská)

Náboženství

Tematické okruhy:

1. Bůh (jména, výroky, činy – Stvořitelství hymnus).

Studijní literatura:

BIČ M.: *Ze světa Starého zákona I.* Kalich, Praha 1986, str. 303-313.

BENEŠ J.: *JOZUE. SVATÁ SLOVA V KNIZE JOZUE.* Centrum pro náboženský a kulturní dialog při HTF UK Praha v edici Pontes Pragenses, svazek 78 (L. Marek Chomutov), str. 195-199.

2. Boží lid (žalmy, svátky).

Studijní literatura:

FIORES de S., GOFFI T.: *Slovník spirituality.* Karmelitánské nakladatelství Kostelní Vydří 1999, heslo Žalmy.

Nový biblický slovník. Návrat domů, Praha 2009, heslo: Žalmy.

FILIPÍ P.: *Kdo slyší můj nářek. Poselství kajících žalmů.* Mlýn, Jihlava 1997.

HELLER J., BENEŠ J.: *Poutní písně.* Advent-Orion, Praha 2001.

HELLER J.: *Tři svědkové.* Praha 1995, str. 15-44.93-184.

Tanach: 2 Moj 11-13; 3 Moj 16; 23; 4 Moj 9; 28-29; 5 Moj 16.

Nový biblický slovník. Návrat domů, Praha 2009. Heslo Den smíření.

NOVOTNÝ A.: *Biblický slovník.* Praha 1956. Heslo Fáze, slavnost, Přesnice, Žeň.

3. Naděje (ebedské písně, smlouva).

Studijní literatura:

Tanach: Iz 41.8-16; 42,1-5; 44,1-5.21-22; 49,1-6; 50,4-9; 52,13-53,12.

Tanach: 1 Moj 6-9; 15; 15; 2 Moj 19-24; 31; 2 S 7; Ž 89; 132; Jr 31,31-14.

HELLER J.: *Tři svědkové.* Praha 1995, str. 45-99.

BIČ M.: *Svíce nohám mým*. Evangelická církev metodistická, Praha 1992, str. 85-98.

BENEŠ J.: Hospodinova smlouva ve Starém zákoně. *Theologická revue* HTF UK Praha 2006, č. 1-4, str. 3-20.

Nový biblický slovník, heslo Smlouva. Návrat domů, Praha 2009.

4. **Sociální témata (Deuteronomistický kodex, desatero).**

Studijní literatura:

BENEŠ J.: *Směrnice a řády*. Advent-Orion, Praha 2012.

5. **Nová generace (Jozue, Přísloví).**

Studijní literatura:

Tanach: Přísloví.

ČEP s deuterokanonickými knihami: Sírachovec.

BENEŠ J.: *JOZUE. SVATÁ SLOVA V KNIZE JOZUE*. Centrum pro náboženský a kulturní dialog při HTF UK Praha v edici Pontes Pragenses, svazek 78 (L. Marek Chomutov).

BENEŠ J.: Duchovní etika v šesté řeči k synovi (rozbor Př 3,11-20). *Theologická revue* HTF UK Praha 1/2013, str. 8-27.

BENEŠ J.: Budování rezistence vůči životnímu stylu u nové generace v exilu na základě přímé řeči k synovi v knize Přísloví (Př 24,13-20). *Theologická revue* 2/2014, str. 155-172.

BENEŠ J.: Učitelka interpretace stvořitelských činů. Alternativa hermeneutického paradigmatu v druhé řeči moudrosti (Př 8,1-31). *Theologická revue* 3/2014, str. 299-314-172.

BENEŠ J.: OTCOVO UČENÍ. Ve sborníku *Gratia autem Dei sum id quod sum et gratia eius in me vacua non fuit*. HTF UK Praha 2015. Pontes Pragenses, sv. 74. (L. Marek Chomutov). Na stranách 219-238.

6. **Hermeneutika a interpretace biblického textu. Autor, čtenář, komunita, text - jeho vznik a funkce, čas čtení, čas textu, čas „události“, historický kontext.**

Studijní literatura:

Terry Eagleton, *Úvod do literární vědy* (Praha: Triáda 2005), s. 39-40, 80-124, 125-202

Jean Grondin, *Úvod do hermeneutiky* (Praha: OIKOYMENH 1997), s. 88-173

Walter J. Ong, *Technologizace slova* (Praha: Karolinum 2006), s. 13-91, 157-174

Pechlivanos, M., Rieger S., Struck W., Weitz M. (eds.), *Úvod do literární vědy* (Hermann & synové, Praha 1999), s. 21-31, 58-73, 74-82, 121-141, 168-172, 200-205, 332-338

Petr Pokorný, Výklad textu (exegeze). In: *Logos a svět. Sborník k sedmdesátinám L. Hejdánka a J. S. Trojana* (Praha: OIKOYMENH 1997), s. 206-216

Paul Ricoeur, Struktura a hermeneutika. In: Kyloušek, P. (ed.), *Znak, Struktura, vyprávění. Výbor z prací francouzského strukturalismu* (Brno: Host 2002), s. 272-304

Peter Szondi, *Úvod do literární hermeneutiky* (Brno: Host 2003), s. 9-22, 51-80, 112-128, 129-160

Francois Vouga, *Teologie Nového zákona* (Jihlava: Mlýn 2009), s. 3-11

7. Ježíš v moderním kritickém bádání třetí a čtvrté vlny. Přehled vybraných osobností a stanovisek (např. J. D. Crossan, J. Schröter, G. Theissen, G. Vermes, J. D. Dunn, N. T. Wright).

Studijní literatura:

David E. Aune (ed.), *The Blackwell Companion to the New Testament* (Oxford: Blackwell Publishing 2010), s. 220-235

John Dominic Crossan, *The Historical Jesus: The Life of a Mediterranean Jewish Peasant* (New York: HarperSan Francisco 1991)

James D. G. Dunn, *Jesus Remembered* (Grand Rapids, Eerdmans 2003)

Tom Holmén, Stanley E. Porter, *Handbook for the Study of the Historical Jesus. Vol. I-IV* (Leiden: Brill 2011)

Jiří Lukeš, Byl Ježíš Nazaretský prorokem konce času? Spor o „apokalyptického“ – „neapokalyptického“ Ježíše. In: Vojtíšek, Z. (ed.), *Apokalypsa nebo transformace. Mileniální koncepce v minulosti i současnosti* (Dingir, Praha 2014), s. 243-274

Jens Schröter, *From Jesus to the New Testament: Early Christian Theology and the Origin of the New Testament Canon* (Waco: Baylor University Press, 2013)

Další doporučené zdroje:

https://www.youtube.com/watch?v=d_d0hg-Fpu0

<https://www.youtube.com/watch?v=XAN3kQHTKWI>

<https://www.youtube.com/watch?v=C2m7I4WEoso>

8. Teologie 1. listu do Korintu. Postoje apoštola Pavla k manželství, ženám, pokrmům, smilstvu, eschatologii, večeři Páně, vzkříšení, spasení. Charakteristika korintské komunity, historický obraz života v římské říši.

Studijní literatura:

David E. Aune (ed.), *The Blackwell Companion to the New Testament* (Oxford: Blackwell Publishing 2010), s. 413-433

Joseph A. Fitzmyer, S.J., *First Corinthians. A New Translation with Introduction and Commentary. The Anchor Yale Commentary* (New Haven: Yale University 2008)

Hans Hübner, *Biblische Theologie des Neuen Testament. Band 2: Die Theologie des Paulus* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1993), s. 112-208

Werner Georg Kümmel, *Theology of the New Testament* (London: SCM Press 1983), s. 137-243

Další doporučené zdroje:

<https://www.youtube.com/watch?v=y40JrLdyc4M>

9. Smrt, vzkříšení nebo posmrtný život v období judaismu druhého chrámu a v Novém zákoně.

Studijní literatura:

Stefan Alkier, *The Reality of the Resurrection* (Waco: Baylor University Press 2013)

C. D. Elledge, *Resurrection of the Dead in Early Judaism 200 bce–ce 200* (Oxford: Oxford University Press 2017)

Jon D. Levenson, *Resurrection and the Restoration of Israel* (New Haven: Yale University Press 2006)

Francois Vouga, *Teologie Nového zákona* (Jihlava: Mlýn 2009), s. 62-68

Další doporučené zdroje:

https://www.youtube.com/watch?v=v1Bh_SAEU90

<https://www.youtube.com/watch?v=rZC6tbgpsl4>

https://www.youtube.com/watch?v=-PNB57SXT_o

<https://www.youtube.com/watch?v=wReE8b2Yuzo>

10. Raně křesťanské hymny a počátky křesťanské bohoslužby.

Studijní literatura:

James D. G. Dunn, *Did the First Christians Worship Jesus? The New Testament Evidence* (Louisville: Westminster John Knox Press 2010)

James D. G. Dunn, *Unity and Diversity in the New Testament* (Harrisburg: Trinity Press International 1999), s. 11-173

Larry W. Hurtado, *At the Origins of Christian Worship* (Grand Rapids, Eerdmans 2000), s. 7-97

Petr Pokorný, *Vznik christologie* (Praha: Kalich 1989)

11. Osvícenská teologie, pietismus, teologie po Kantovi a teologie v období romantismu (pietismus, fyzikální teologie, Leibniz a wolfianismus, J. J. Rousseau, Kantovy *Kritiky*, Novalis, Herder, Schleiermacher)

Studijní literatura:

SCHWARZ, Hans. *Theologie im globalen Kontext: Die Letzten zwei Jahrhundert*. Přel. H. Sünderwald. Bad Liebenzell: Verlag der Liebenzeller Mission, 2006. 799 s.

SCHWARZ, Hans. *Theology in a Global Context: The Last Two Jahrhunderts*. Michigan: William B. Eerdmans Publishing Company, 2005. 597 s.

BARTH, Karl. *Protestantská teologie v XIX. Století: svazek I. - prehistorie*. Přel. B. Vik. Praha: KEBF v Praze, 1986. Edice Kalich. 412 s. BARTH, Karl. *Protestantská teologie v XIX. Století: svazek II. - dějiny*. Přel. B. Vik. Praha: KEBF v Praze, 1986. Edice Kalich. s. 413-669.

TRTÍK, Zdeněk. *Moderní teologie: zápis přednášek*. Praha: Samospráva ČČS, 1951. 62 s.

Přednášky: <https://dl1.cuni.cz/enrol/index.php?id=342>

12. Hegelianismus v teologii, probuzenectví, náboženský socialismus a kulturní protestantismus (Hegelova dialektika a hegelianští teologové, Rothe, Feuerbach, Strauss, Blumhardt, Ragaz, Ritschl, Harnack)

Studijní literatura:

SCHWARZ, Hans. *Theologie im globalen Kontext: Die Letzten zwei Jahrhundert*. Přel. H. Sünderwald. Bad Liebenzell: Verlag der Liebenzeller Mission, 2006. 799 s.

SCHWARZ, Hans. *Theology in a Global Context: The Last Two Jahrhunderts*. Michigan: William B. Eerdmans Publishing Company, 2005. 597 s.

BARTH, Karl. *Protestantská teologie v XIX. Století: svazek I. - prehistorie*. Přel. B. Vik. Praha: KEBF v Praze, 1986. Edice Kalich. 412 s. BARTH, Karl. *Protestantská teologie v XIX. Století: svazek II. - dějiny*. Přel. B. Vik. Praha: KEBF v Praze, 1986. Edice Kalich. s. 413-669.

TRTÍK, Zdeněk. *Moderní teologie: zápis přednášek*. Praha: Samospráva ČČS, 1951. 62 s.

Přednášky: <https://dl1.cuni.cz/enrol/index.php?id=342>

13. Vliv existenciální filozofie na teologii a dialektická teologie (Kierkegaard, Nietzsche, Heidegger, Barth, Bultmann, Rahner)

Studijní literatura:

SCHWARZ, Hans. *Theologie im globalen Kontext: Die Letzten zwei Jahrhundert*. Přel. H. Sünderwald. Bad Liebenzell: Verlag der Liebenzeller Mission, 2006. 799 s.

SCHWARZ, Hans. *Theology in a Global Context: The Last Two Jahrhunderts*. Michigan: William B. Eerdmans Publishing Company, 2005. 597 s.

KUSCHEL, Karl Josef. *Teologie 20. století (Antologie)*. Praha: Vyšehrad, 1995.

GIBELLINI, Rosino. *Teológia XX. storočia*. Přel. J. Tomáščin a A. Košťál. Prešov: Michal Vaško, 1999. 450 s.

CORETH, Emerich, Peter EHLEN a Josef SCHMIDT. *Filosofie 19. století*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2003.

Přednášky a literatura s teologicko-filozofickým zaměřením: <https://dl1.cuni.cz/course/view.php?id=11343>

Přednášky: <https://dl1.cuni.cz/enrol/index.php?id=342>

14. Biblický personalismus v teologii (Ebner, Buber, Rosenzweig, Marcel, Heim, Brunner, Tillich)

Studijní literatura:

SCHWARZ, Hans. *Theologie im globalen Kontext: Die Letzten zwei Jahrhundert*. Přel. H. Sünderwald. Bad Liebenzell: Verlag der Liebenzeller Mission, 2006. 799 s.

SCHWARZ, Hans. *Theology in a Global Context: The Last Two Jahrhunderts*. Michigan: William B. Eerdmans Publishing Company, 2005. 597 s.

KUSCHEL, Karl Josef. *Teologie 20. století (Antologie)*. Praha: Vyšehrad, 1995.

GIBELLINI, Rosino. *Teológia XX. storočia*. Přel. J. Tomáščin a A. Košťál. Prešov: Michal Vaško, 1999. 450 s.

Přednášky a literatura s teologicko-filozofickým zaměřením: <https://dl1.cuni.cz/course/view.php?id=11343>

Přednášky: <https://dl1.cuni.cz/enrol/index.php?id=342>

15. Sekulární teologie (Bonhoeffer, teologie smrti Boha, diskuze mezi marxisty a teology, The Jesus Seminar, Hendrikse, procesuální teologie a teologie nádeje)

Studijní literatura:

David L. SMITH. *Theologies of the 21st Century: Trends in Contemporary Theology*. (2014), 414 s.

Kevin J. VANHOZER (Ed.). *The Cambridge Companion to Postmodern Theology*. (2003), 295 s.

Přednášky: Podoby současného křesťanství (o nahrávky je třeba požádat)

16. Teologie osvobození (latinsko-americká a feministická teologie, Black Theology, Queer Theology)

Studijní literatura:

David L. SMITH. *Theologies of the 21st Century: Trends in Contemporary Theology*. (2014), 414 s.

Kevin J. VANHOZER (Ed.). *The Cambridge Companion to Postmodern Theology*. (2003), 295 s.

Přednášky: Podoby současného křesťanství (o nahrávky je třeba zažádat)

17. Postmoderní proudy v teologii (postmoderní filozofie, postliberální teologie, postkonzervativní teologie)

Studijní literatura:

David L. SMITH. *Theologies of the 21st Century: Trends in Contemporary Theology*. (2014), 414 s.

Kevin J. VANHOZER (Ed.). *The Cambridge Companion to Postmodern Theology*. (2003), 295 s.

Přednášky: Podoby současného křesťanství (o nahrávky je třeba zažádat)

18. Etika v biblickém myšlení. Paradigmatické texty knihy Genesis a jejich výklad z hlediska etiky. Desatero, jeho struktura, funkce a výklad z hlediska etiky. Novozákonní etické důrazy, Ježíšova a Pavlova argumentace.

Studijní literatura:

FUCHS, Eric. *Co dělá naše jednání dobrým?: uvedení do etiky*. Jihlava: Mlýn, 2003, s. 87-107.

Bible, Český ekumenický překlad (<http://www.biblenet.cz/>: Gn 1-11; Ex 20,1-17; Dt 5,6-21; Ř 7,1-25; L 10,25-37)

Jiří BENEŠ - Petr VAĐURA. *Pradějiny*. Praha: Kalich, 2010.

Jan Milíč LOCHMANN. *Desatero: Směrovky ke svobodě*. Praha: Kalich, 2014.

Jiří BENEŠ. *Desítka: Desatero aneb deset slov o Bohu a člověku*. Praha: Návrat domů, 2008.

Jan HELLER. *Desatero: Úvod a výklad*. In *Zákon a proroci. Studie a texty Komenského evangelické bohoslovecké fakulty* (7). Praha, 1984. s. 1-70.

Přednášky: Etika

19. Etika mezi řeckým myšlením a křesťanstvím (Platón, Aristoteles, stoicismus, Augustin).

Studijní literatura:

FUCHS, Eric. *Co dělá naše jednání dobrým?: uvedení do etiky*. Jihlava: Mlýn, 2003, s. 111-124.

PLATÓN. *Faidros*. Praha: OIKOYMENH, 2014.

AUGUSTIN. *Vyznání*. Praha: Kalich, 1990.

EPIKTÉTOS. *Rukojeť / rozpravy*. Svoboda, 1972.

Claude TRESMONTANT. *Bible a antická tradice : esej o hebrejském myšlení*. Praha: Vyšehrad, 1999.

Anthony Artur LONG. *Hellénistická filosofie*. OIKOYMENH: Praha, 2004.

Přednášky: Etika

Praze dne 30. 9. 2022